

Haberler > Yazarlar > Cansu Çamlıbel > ABD devleti Pastör Brunson'ın ilk duruşmasında o salonda olmak istiyor

Cansu Çamlıbel

ABD devleti Pastör Brunson'ın ilk duruşmasında o salonda olmak istiyor

6 Nisan 2018

Ankara perspektifinden bakıldığında Washington'la ilişkilerde en ağır dosyalar kuşkusuz ABD'nin Suriye'de PKK'nın Suriye kolu PYD/YPG ile ortaklığı ve Pennsylvania'da yaşamını sürdüren Fetullah Gülen. Malum ikisi de Amerika'nın defansta olduğu dosyalar.

Ankara perspektifinden bakıldığında Washington'la ilişkilerde en ağır dosyalar kuşkusuz ABD'nin Suriye'de PKK'nın Suriye kolu PYD/YPG ile ortaklığı ve Pennsylvania'da yaşamını sürdüren Fetullah Gülen. Malum ikisi de Amerika'nın defansta olduğu dosyalar. Son dönemde Washington açısından en hayati dosya ise Türkiye'de tutuklu ABD vatandaşları ve konsolosluk personeli. Trump yönetimi Türkiye ile ipleri iyice gelecek yaptırımlar uygulamadan Ankara'ya tutuklular konusunda Amerikan kamuoyunu rahatlatacak kuvvetli bir adım attırma peşinde. Bu zor dengeyi tutturan bir sihirli formül de yok tabii.

ABD diplomasisinin yaptırımlar konusunda elini tutan en önemli unsur, vizelerin askıya alınmasında olduğu gibi Türkiye’de zaten tavan yapmış olan Amerikan karşıtlığının daha da körüklenmesi ihtimali.

ABD Başkanı Trump ve Başkan Yardımcısı Mike Pence’in de meseleyi bizzat sahiplenmesi sayesinde FETÖ davasından İzmir’de tutuklu Amerikalı Pastör Andrew Brunson ‘Türkiye’de tutuklu Amerikalılar’ dosyasının sembol ismi haline geldi. Amerikan Dışişleri aslında ikisi cezaevinde (Hamza Uluçay, Metin Topuz), biri ev hapsinde olan (Mete Cantürk) yerel personeli konusunda belki Pastör Brunson’dan da daha fazla kaygılı.

Amerikan konsolosluklarındaki bu tutuklamalar sonrasında tutuklanan isimler gibi Türk vatandaşı olan bazı konsolosluk çalışanları işten ayrılma kararı almış. Bu ABD diplomasisi açısından alarm zilleri çaldıran bir gelişme. Yerel personel desteği ABD misyonlarının olmazsa olmazı. Türk vatandaşlarının ülkedeki ABD misyonlarında çalışmaktan korkması, tedirgin olması yakın tarihte eşine çok fazla rastlanmayan bir durum. Duydum ki Amerikalılar bunun domino etkisine neden olmasının önüne geçmeye çalışıyormuş.

Sadece Amerika’ya özgü bir durum değil; siyasetçiler bir meseleye kafayı taktı mı diplomatlardan daha fazla gürültü kopartabiliyor. Hatta çoğu kez diplomatların tercih etmediği ölçüde gürültülü tepkiler verebiliyor. Dolayısıyla Türkiye’de konsolosluklardaki durum ABD devleti açısından kritik önemde olsa da siyasetçi ilgisi sayesinde kamuoyunda gündemi tutan Pastör Brunson oldu.

ABD tarafı gazeteci Deniz Yücel’in Almanya’nın Türk hükümeti nezdinde yürüttüğü bir pazarlığın neticesinde serbest bırakıldığını düşünüyor. Dolayısıyla da Washington’da Brunson dosyası üzerinde çalışanların kafasında duruşmasız serbest bırakılan gazeteci Deniz Yücel modelinin Pastör Andrew Brunson’a uygulanması var. ABD Dışişleri, Ankara’yı bu noktaya getirme konusunda devam eden Menbiç diplomasisinin olumlu rol oynayabileceğine inanıyor, daha doğrusu inanmak istiyor. Amerikan yönetimi bu argümanı kullanarak Türkiye’de kişileri hedef alacak yaptırımların önünü açacak maddelerin kongredeki oylama öncesinde bütçe tasarısından çıkartılmasını sağladı.

Ancak bu frenin Kongre üzerindeki etkisi çok uzun sürmeyecektir. Amerikalı meslektaşım **Dion Nissenbaum’un** geçen gün **The Wall Street Journal** gazetesinde kaleme aldığı makalede isim vermeden atıfta bulunduğu bir senatör danışmanı Trump yönetiminin Ankara’ya yönelik tavizkar görünen yaklaşımından duydukları rahatsızlığı ‘havuç mu, sopa mı’ sorusu üzerinden dile getirmiş.

ABD Kongresi’ndeki bu Türkiye karşıtı havanın ilişkiler üzerinde bomba etkisi yapacak bir yaptırıma dönüşmesi an meselesi. Trump yönetimi bu havayı vumusatabilecek en güçlü adımın Brunson’ın

senatörün an meselesi Trump yeminin de harayı, yamağatasıdır. Bu gağıda da aynı Brunson'un ABD'ye iadesi olduğunu düşünüyor.

İzmir Diriliş Kilisesi Pastörü Andrew Brunson'ın hemşerisi Kuzey Carolina Senatörü Cumhuriyetçi Thom Tillis'in bu ay Türkiye'ye gelerek Brunson'la görüşeceğini TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Volkan Bozkır iki hafta önce Washington'daki sohbetimizde açıklamıştı. Bozkır'ın sözlerinden anladığım Ankara Tillis'e Brunson'ı ziyaret izni verilmesinin bir iyi niyet jesti olarak algılanmasını istedi. Nitekim bu görüşme gerçekleşti.

Tillis'in Brunson ile görüştürülmesinden cesaret alan Washington ise şimdi yeni bir ziyaret için uğraşiyor. Amerikan Dışişleri, ABD'nin Uluslararası Dini Özgürlüklerden Sorumlu Büyükelçisi Sam Brownbeck'i Brunson'a göndermek istiyor, hem de cezaevinde kapalı kapılar ardında bir görüşme için değil. Washington'ın arzusu Ankara'nın Büyükelçi Brownbeck'e Brunson'ın 16 Nisan'da ilk kez hakim karşısına çıkacağı duruşmayı bizzat izleyebilmesi için gerekli izinleri vermesi.

Büyükelçi Brownbeck'in Brunson'ın duruşmasına katılmasının ABD diplomasisi açısından iki boyutu var. Birincisi, Brownbeck'e izin verilirse Amerikan devleti o mahkeme salonunda Brunson'ı yalnız bırakmamış olacak. İkincisi de 'Türkiye'de hukuk süreci şeffaf ilerliyor. Bakın büyükelçimiz duruşmayı bizzat izledi' denilerek hem ABD Kongresi'nin hem de Amerikan kamuoyunun tabiri caiz ise gazı alınacak.

Eski Kansas Valisi Sam Brownbeck, 'dini özgürlüklerden sorumlu büyükelçi' sıfatını bizzat Başkan Trump sayesinde aldı. Trump, Brownbeck'in illa ki o göreve atanabilmesi için neredeyse bir sene uğraştı. İki ay önce Senato'daki oylamada Brownbeck için yakın arkadaşı Başkan Yardımcısı Mike Pence devreye girdi.

Özetle ABD'nin Brunson duruşmasına göndermek istediği isim bir kariyer diplomatı değil, Beyaz Saray'ın adamı. Hatta Pence-Brownbeck ilişkisinin derinliğini bilenler 'Brownbeck'in o duruşmaya katılması Pence'in katılmasına en yakın şey olur' diyor. Brownbeck'in kimliği bugüne kadar Trump'ı Amerikan bürokrasisinden hep ayrı bir yere koyarak ikili planda ilişkiyi sıcak götürmeye itina gösteren Cumhurbaşkanı Erdoğan için mahkeme izni kararında önemli bir kriter olabilir.

Washington yönetimi, Brownbeck için o mahkeme salonuna girme izin kopartabilirse bir sonraki adım olarak da kuşkusuz Pastör Brunson'ın yargı süreci uzatılmadan bir an önce sınır dışı edilmesi için bastırarak. Bakalım Amerikan yönetiminin Brunson krizini Kongre'nin elinden kurtarıp diplomatik müzakereyle nihayetlendirme çabası bu sefer sonuç verecek mi.

HER YERDE HÜRRIYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.